

ДІЛО

Виходить що-дня рано
крім понеділяків.

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**

Львів, Ринок 10, II. пов.

Конт. почт. шаяд. 26.724.

Адреса тел.: „Діло—Львів“.

Число телефону 261.

Рукописи
редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно 3-60 К.
чвертьрічно 10—
піврічно 20—
цілорічно 40—
у Львові (без доставки):
місячно 3— К.
чвертьрічно 9—
піврічно 18—
цілорічно 36—
в Німеччині:
піврічно 20— М.
цілорічно 40—
За зміну адреси
платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Строчка петитова, двошпальтова 48, в надісланім 60, в олов'яках 80 с. в редакційній часті І К. Повідомлень про візачів і заручини 150. Некрологів строчка І К. Сталі оголошення за окремими умовами.
Одні прямирих коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавничча Спілка „Діло“

Печатальня „Друкарня“ Д-р Вислав Панаєв

Добича військ Макензена.

ЗВІДОМЛЕННЯ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 17. серпня

В Румунії нема зміни. Загальна добича боїв на північ від Фокшані вносить 200 полонених офіцерів, над 11.000 мужви, 118 скорострільів і 53 гармат.

На південь від Гроцеші гонведи і спільна кіннота в хоробрім наступі дальш відкинули ворога. Забрано при тім 45 офіцерів і 1609 мужви, 18 скорострільів і одну гармату.

На горах на північ від Гольди над Бистрицею гонведські відділи побили наступаючий російський баталіон і забрали чимало воєнного апарата.

ЗВІДОМЛЕННЯ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 17. серпня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслідника престолоа Руппрехта: Другий день великої битви у Флядрі рішив ся на нашу користь, дякуючи хоробрости військ всіх родів оружя, дякуючи ніколи не зводячій силі наступу німецької піхоти. По ооногоднім барабанним огни пішов у бій цвіт англійського війська, якому на лівім кришій товаришили французькі війська, уставлені в глибоких пробосвах кольонах. На фронті ширини 30 км. від Ізери по Лі шалала битва через цілий день. Неприятель перебіг через становище висуненої вперед сторож над каналом Ізери і виборів також поле перед босвою позицією в Маг'єваарті на північний схід від Вігшооце, а якого наші забезпечуючі відділи крок за кроком уступили. Англіїці перебили наші лінії коло Langemarck і посунули ся наперед висилаючи поміч аж до Foucarille. Ту зробили на них наступ наші босві резерви. Могучим пробосом покрано передні части неприятельського війська в части неприятельського війська, що йшли в задніх лавах пробосвих кольон, відкинено. Вечером по зав'язті змаганя також і Langemarck було в наших руках а втрачене становище відзискано. Також і в St Julien і на ріжних місцях дальше на південь аж по Warneup, вдер ся неприятель, якого побити пробосві війська були що раз на ново доповнювані свіжими силами, в нашу босву область. Пікота відперла всюди нагальні наступи та відкинула неприятеля при стислім співділаню артилерії і летунів. На дорогах, які ведуть з Roulers і Menin до Урепн наша пікота в удачнім наступі посунула ся наперед поза наше давне становище. На всіх інших відтинках просторого поля битви зложив ся англійський пробій перед нашими перешкодами. Мимо найтяжшх жертв не осягнули Англіїці нічого. В обороні віднесли ми повну побіду. Твердо та в піднесенім настрою стоїть наш фронт готов до нових боїв. В Артезі під вечер Англіїці знов нагально наступали. Іх місце вій успіх вирівано сильними протинаступами. На St Quentin звертає ся знов огонь тяжкої французької артилерії. Криша катедрі завалила ся в нуто історичної будівлі згоріло.

Група військ німецького наступника престолоа: Над Альпою не вдали ся частинні наступи Французів. На схід від Стіи і коло Verdun в полудне боротьба артилерії діяла ачов до найбільшого напруженя. Досі неприятель не наступав. На східнім березі Мози випробовані в битвах баденські полки вдерли ся вносподівано в діс Sauleres, і знищили приготівані праці неприятеля до наступу

вернули, ведучи звиш 600 бранців, які на тежали до трьох французьких дивізій. Зстрілено 16 французьких літаків. Бар. Ріхтофен побив у коздушній боротьбі 58 раз, поручник Дестлер 25 раз.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт ки. Леопольда Баварського: Не було знатнійшої босвої діяльності. На богатьох місцях відживає діяльність артилерії. Боротьби на полі перед позиціями

Фронт аржик. Йосифа: На північ від Гольди над Бистрицею і на південь від долини Тротуш зведено частинні боротьби, які випали в нашу користь.

Фронт Макензена. Російсько румунські наступи на північ від Фокшані і над дольшим Серетом не удали ся, причім неприятель поніс втрати.

Фронт македонський: Не було нічого нового.

Представники національностей в Українській Центральній Раді й Укр. Генер. Секретаріаті.

На 57 членів Комітету У. Ц. Р. — 17 на Українці. — На 12 членів У. Г. С. — 4 на Українці (портфель: торговлі й промислу, виживлення, судівництва й почт.)

Відень, 14. серпня 1917.

„Новое Время“ з 21. липня доносить:

Угода з Тимчасовим Правительством в тій формі, в якій вона була принята представниками Ради й трьома міністрами на дводневних переговорах, зустрілася з опозицією значної часті Ради й була принята тільки незначною більшістю голосів; богато членів Ради здержалося від голосованя. Представники не-українських суспільних організацій, які брали участь в нарадах, домагали ся від представників Ради щоби ті дали не Українцям половину місць в Раді. Іх піддержував Церетелі. Але представники Ради дали зрозуміти, що на такій основі угода з правительством немислима, й Церетелі відказав ся від домаганя половини місць. Подяючи до відома України про довершену угоду з правительством, Грушевський вчора на засіданю Ради заявив, що ся угода являєть ся найліпшою нагородою за всі нанесені труди. Рада привітала перших українських міністрів й устроїла шумну овацію провідникам українського руху: Грушевському, Винниченкови й Петлюрі.

„Русское Слово“ з 22. липня доносить: Як ми вже писали, після відїзду з Києва міністрів І. Г. Церетелі й М. І. Терещенка покликано до житя особну комісію, шлю якої є конкретне вяснене форми угоди, яку з міністрами намічено тільки в загальних лініях. Нині робота комісії доходить до кінця. Кардинальне питане про процентове відношене не-українського представництва в будучім краєвім органі рішене: Не-Українцям віддано 30% місць. Так отже в Комітеті Центральної Ради іа 57 місць не-Українці дістають 17 місць. В Генеральнім Секретаріаті не-Українці дістають на 12 місць — дль себе 4. При тім вони мають дістати міністерства торговлі й промислу, виживлення, міністерство юстиції й почт, але від умовою, що заступниками іх мають бути українські діячі.

Поки-що рішено, заки з'їдуть ся на наради організації й партії, доповнити склад Комітету Центральної Ради представниками отсих організацій: від виконавчого комітету — 1, від с. д. меншевиків — 2, від с. р. — 2, від большевиків — 1, від К. д. — 1, від польських соціалістів — 1, від „Бунду“ — 1, від жидівських соціалістів — 1, від сіоністів — 1, від „Польдей Ціон“ — 1, від жидівської групи „Об'єднаніє“ — 1.

Амнестія.

З нагоди цісарських уродин.

Відень, 17. серпня 1917.

(Ткб.) „Wiener Zig“ оголошує рескрипт, яким цісар заряджує, щоби усім особам військовим, засудженим військовими судами перед днем 17 с. м. на карі на свободі і котрим дозволено на перерване відбутя карі, — даровано сі карі, коли по засуді неводились вони тах хоробро супроти ворога, а й потім теж добре вели ся, що сям можна вважати винув за счеркнену.

Відносить ся се також до всіх осіб, котрих перед днем 17 с. м. один з військових судів правосильно засудив за провину або переступство. Виняті з сього є засуджені за підбиване цін і лихву.

Рівночасно даровуєть ся сям робом наслідки кар.

Міністерство війни одержало уповажнене предложити вносене до ласки у випадках, які заслугують на поставлене вносене на ласку.

Мирова услівя папи.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Нота папи до цісаря ще не надійшла. Прийде вона в найближших днях. Папа пропонує мир на ось таких услівях, які правительства самі мають блище очеркнути і доповнити: насамперед поручує папа умову що-до рівночасного закінченя зоружень і що-до роземного суду та в справі вносеня всяких стграниченя свободи моря.

Дальше поручує папа взаїм-у резигнацію з воєнних відшкодоваць, але від тої основи в спеціальних случаях можуть бути виїмки. Нездто пропонує віддачу всіх окупованих областей. Що до спірних квестій між Австро-Угорщиною й Італією та Німеччиною і Францією територіяльної натури папа не подає ніякого конкретного способу розязки, але вказує тільки надію що спірні сторони розслідять ті квестії і узгляднять аспірації народів о скільки то відповідає іх власним інтересам та інтересам людської суспільности.

Вкінци папа думає, що всі інші квестії територіяльні і політичні будуть розсліджені в душі слушности і справедливости.

Послідні вісти про війну.

БЕРЛІН. Бюро Вольфа доносить дия 17. серпня вечером: У Флядрі і коло Вердені тільки боротьба артилерії змінивої сили. В Ст. Кенті доми положені в найближшій окруженю катедрі стоять ще а'огни. Огонь франц. артилерії підсичує пожежі.

ВІДЕНЬ. З воєної пресової кватири доносять:

І. Південно західний фронт: Коло Кри висадили Італіїці вчора міну, якої вибух знищив головоч тільки італійські рови. Наступ італ піхоти відперто ручними гранатами. Неприятельська артилерія над Сочею відзивала ся місцями частійше. Дві ескадри летунів кинули бомби на плоскогірє Красу і коло Десоля, однак не зробили більшої шкоди. Двох італ. летунів зістрілено.

II. Східний фронт: На босвім фронті на північ від Фокшані тільки артилерія була більше діяльною. Наступів піхоти не було. В Карлатах неприятель місцями ставить ще завзятий опір та виконує протинаступи. В області Густина вчора була оживлена діяльність неприятельської артилерії.

Вісті з Коломиї

Зміна нашого положення. — Максимальні ціни. — Реквізиції. — Польський посол в Коломиї. — Запит до наших послів.

Від нашого кореспондента одержали ми отсю допис з датою: Коломия 12 серпня:

В місті прийшла до влади стара адекомплетована громадська Рада з магістратом, де нема ні одного нашого представника. Сей магістрат в порозуміню з ц. і к. етапною Командою видав максимальну тарифу, після якої продукти рільнічі назначено дуже низькими цінами: так прим. 1 яйце 8 сот. (платить ся звичайно по 16—20 сот.) так, що населене рільніче страшно покривджено. Наслідок такий, що люди здержали ся вільною продажною і міське населене наражене на брак сих продуктів, натомість військові мають можливість реквірувати ці продукти по низьких цінах,

Реквізиції, хоч спорадичні, але ведуть ся всюди так в місті як і по селах, при чім трапляють ся дуже часто надужитя прим. без уповаження команд реквірують поодинокі військові відділи, чи навіть одиниці, всі плоди і платять дуже низькі ціни. В скуповуванню рубля діють ся також надужитя. Курс оголошений магістратом і ц. і к. етап. Командою (урядовий) з 2 К 54 сот., однак приватно можна дістати по 2 К 58 сот., а навіть більше. По селах вештають ся невідомі люди часто у військових орягах, які скуповують рублі по 2 К і то нераз удасть урядовий характер.

Супроти того всегю уважамо, що присутність, зібране дотичного матеріалу і евентуальна інтервенція каторого з наших послів є просто жонечні, тимбільше, що коло польське вже прислало сюди Вельовейського. Значуємо, що ніхто з нас не чує себе в можности що небузь зробити, бо не маємо ні мандату ні улоажнення ні відповідних легітимацій військових; впрочім при таких режімі хіба один посол може що небузь зробити.

Присмо дуже делегувати каторого з послів хоч би лиш на якийсь час, тимбільше, що населене огірчене, нарікає на своїх, до того починають ся вже ріжні доноси. Говорить ся і навіть робить ся шесь в справі відбудови Галичини східної. Чи не ліпше оборонити населене перед вианком і комплетним знищенем, ніж опісля відбудовувати.

„Новое Время“ і український рух.

СТОКГОЛЬМ (12 серпня 1917) Українське бюро доносить:

Воднім в послідних чисел обговорює „Новое Время“ найновіші події на Україні і кінці ставилъ з'явлєні питання: Ми раді ж тепер тільки знати, хто буде іменованій українським послом в Петрограді? Той сам дивенник обговорює стю про Дардачелі, що свого часу появиля ся

БЕРЛІН (Б. Вольфа). Другий день генеральної офензи на заході закінчив ся повною німецькою побідю. У Фленарії, де був плянований головний удар, англійські наступи катастрофально аломли ся. Також в другій битві о відступу відвоєних суден у Фленарії нім. оруже побидило. Битва розіграла ся в двох фазах. Зразу Англійцям удало ся посунутись поза вишній німецькі становища на південь від залізничного до Boscarelle. Тут розпочав ся німецький протинвступ і приневолив Англійцям подати ся назад крок за кроком. Пополудни всі давні німецькі становища були віданскані, а вийком висунених наперед становищ на півн охід від Вікшооте. На південь від St. Julien незлічлим віданскано давні становища, але крім того виперто Англійцї в дальше. До гечера на лінії Френценбург і на півн. заході від Весттк відбито давні лінії з дня 31. липня.

Втрати Англійців незвичайно тяжкі. Наступ в Артоа валомив ся також. На фронті Ени Французи іо. с. м. не могли підоринати більших наступів.

На фронті Вердену наступ ще не зачав ся. Боротьба артилерії дішла до крайнього напруження.

На східнім фронті молдавським яломали ся рос. румунські протинвступи в нашім сгні. Наступ союзників перобив на південь від долини Трощуц посути і догравдіє між Гроцешті і Фабрицьо скла до виходу в ліса. Союзники взяли 20 сфіварів, 1600 жовнівів, і гармату і 18 скоростріль.

В Македонї в дукю Черни великий обоз муниці неприятеля вилетів у вовдух.

З публичного житя на Україні.

Українізоване адміністрації. — Усуване українського в. — Домогане прхильного й с. раведельного відношення до Українців

Відень 14. серпня 1917.

В „Новім Времени“ з 21. липня читасмо: „Кієлянцї“ друкує деякі факти із діяльности Українців в останнім часі:

Кієвське губернське земство бере на службу злих савих політично свідомих Українців.

В Чернігівській губернії українські з'їзд усував губернського комісаря Іскрицького з його уряду тому, бо він не виявив спеціального співчутя для ідеї федеративного перестрою Росії й не захотів піти слідми кївського губернського комісаря, званого Українця Суковкина

Уманська Рада селянських депутатів домагастя ся усуненя з Книгшини члена Агитзюа Футарина тому, що він посмів вискавати ся про ти федерації.

Вкінці Товариство „Прогресс“ в копальнях Ауербаху гровить катеринославський гавель „Продвіговській Краї“, що коли вона не змичить свого становища до української справи, Товариство відбере їй друкарню а український соціетан „Робітничя Газета“ друкує вістку про сей факт під значучим заголовком: „Домогане приличного й справедливого відношення до Українців“.

Л. ОРЛЕНКО. НЕСПОДІВАННИЙ ШЛЮБ.

Дяки радо обізвались:

— Святу правду кажете, панотче! На що аводікати справу? Та й чого нам бракує? Адже церква — сеоя, панотче свій, дяки свої. Рушаймо зараз всі до церкви та й зяжемо руки молодим, а вавтра погуляємо на веселю.

— Милуйте, панотче! — змішав ся Іосиф Павлик — чи воно ж до ладу буде? Тепер глуха ніч, швидко вже третї півні заспівають: якось не випадє в таку добу правити шлюб. Та й у молодой нема ні сваток, ні дружок, ні жадного начиня, яке потрібне до вінця.

— Яка там ніч? — заперечив о. Алексій. — Глянь у вікно: адже видно, як в день, а в церкві свічки запалимо. А що до начиня, то й сю справу легко владнати: а нуте, жіночки, метніть ся лиш та здобудьте все, чого бракує молодим, а я йду до церкви, щоби і там що слід зготувати.

Жіночтво радо шатнулось і через пів години ввійшла Ганка в новім убраню, як личить молодій, а з нею дружки, світляки і вся весільна челядь. Андрій, сточений боярами, був убраний як слід до вінця, а в синях бринькала й троїста музика. Зняли з стіни образи, за батька стів Іосиф Павлик, а за матір Артемиха. Псблагословили молодих і всі разом рушили до Божого дому.

А там уже свічі палили і о. Алексій в уборі зустрів молодих на порозі. Дяки голосно співали. Голобсродке прочитав апо-тода, і вся відправа прейшла як слід, коли не рахувати того, що панотче і молодий трохи мотикались, як обходили вкруги налою.

З церкви всі вернулись до Артемихи, знов пили „перший“ за здоров'є молодих і тільки на свитаню відвезли їх до Галичного дому. Вели в весільними співами, грала музика, грав і сам молодий, хоч на його бандурі чимало струн було вже обірвано.

Тихий весняний ранок. Сонце тільки що підбилося на блакитнім небі й злило теплим, прозорим сьвом чудовий краєвид. Ворска зірвала вже кригу, заголила піски й луги і розлилась як море, серед якого денеде бованіли верби та осокорі, мов рибалки, що розбрелись з розкиданим неводом. Ще й Теплопо Олексія не було, а вже з степа подихав сильний вітрець, і під його животворним подихом парувала сира земля, соком наливались бруньки на дереві, жовкли верби, червоніли шедюки. З монастирської гори доносились целєнчаня постового дзвона; в недосяжній висоті тихо курлюжали журавлі, що вертались з вирею.

Вийшла на свій ганок Ганка й задивилась на Божий світ. Постовода кілька хвилин, потім усміхнулась, мабуть, щось згадала і побігла в хату.

— А знаєш, Андрійку, який сьогодні день? — запитала вона чоловіка.

Той сидів за столом над трійдою і розшукував щось в „Маркових главах“ про порядок церковної служби.

— Знаю, — відповів він: вівторок, тринадцятого марта св. муч. Христини.

— Та ні, я не про те питаю: за для нас який сьогодні день?

— За-для нас? Знаю: голодний, бо ти полїнувалась абігати на базар, не купила риби тай будемо їсти хрін з редькою.

була в льозанській „L'Ukraine“, і згідно в українським журналом підчеркає, що питання дарданельського проливу є передовсім українською справою.

„Daily Telegraph“ доносить з Петрограду: Правительство приступає тепер до подлягоженя фінляндського і українського питаня, які тепер мають бути введєні до раціональних границь Фінляндії прийняти спокійно розв'язане союму. Тепер будуть могли відбутися свобідно переговори про біжучі питання.

З українською справою подібне діло. Українські провідники прибули до Петрограду в цілі переговори і значно змінили свої домаганя. Виявилось, що поняте про силу Української Ради було за велике (?) та що договір, який з Українцями заключили Терещенко, Церетелі і Некрасов, був за скорим і не відповідальним кроком. Претенсійний політиці Ради спротивили ся численні Українці, а погрози німецького походу на Україну вменшила розмах української агітації.

Ровняване сойму в Фінляндії.

СТОКГОЛЬМ (Ткб) Фінляндський сойм по протестуючій маніфестації та по виданю проклямації до народу з приводу нарушеня права буде знов замкнений. Рада соціалістичного стороництва в Фінляндії ухвалила в маніфестації піднести, що розв'язане сойму є незаконне і не-обовязує. Одначе в нових виборах стороництво возьме участь. Думку про виборчий і генеральний страйк відкинєно. Після одвого дивенника сойм збереть ся ще в сім тижні.

У. Ц. Рада домагаєть ся звільнення від війська своїх урядників.

Відень 14. серпня 1917.

„Русское Слово“ з 22-го липня доносить: Центральна Рада звернула ся до міністра війни з домаганем, щоби він офіційно повідомив всі підчинені собі військові команди й авласть про те, що військові начальники повинні звільнити від чинної служби і дозволити на вїзд до дому всім губернським, повітовим й волосним урядникам Ради після лист, які Рада в тій цілі міністрови передала.

Крім того Рада просить, щоби їй дати право звертати ся до військових начальників з домаганями, на основі яких в розпорядк Ради й Секретаріату можуть бути віддані всі особи, що їх Рада зажадає й то без уваги на те, в якій часті або на яким становищі вони находять ся.

НОВА КНИЖКА!
Ю. Стрижавський: „Під крилами чернов“.
Ціна 1.50 Н.

— Неправда милий: у мене ще солоні рибки трохи лишилось, то зварю борщ, спечу пироги а вурдою, тай не будеш голодувати. Але я не про те питаю. Ну, який же ти забув ко! Згадай, що було три тижні назад?

— Ага, зрозумів: ти згадала, що сьогодні минули якраз три тижні, як ми пібрались. Невжеж справді три тижні? А мені здаєть ся, немов чи вже рік живемо в купі.

— Бачу, який ти недобрый, уже й призначив ся! А мені навпаки здаєть ся, що те було неначе вчора, і якось чудно подумати, що так недавненько бідкалась я самотою, а тепер є в мене чоловік любий з довгими вусами, за які я можу скубити, коли хочю. От і зараз поскубу за те, що забув, який сьогодні день.

— Не пустуй, серце і не перебаранчай: швидко, надїсь, до церкви задзвонить, а мені ще треба мінею переглянути.

— Геть набік оту менею. Краще пригорни мене до себе, бо мені чогось сумно. Не їде з памяти отсей дивний сон, що просив ся мені перед тим, як ми побрались. Адже так усе стало, як снилось і тогоч таки дня ішла я до Божого дому вінчатись, вели мене дружки та світляки, грала мені троїста музика—те все було. Аже ж той протопоп з патерицею, ота страшна куна, Максим з копійкою на подзаїнне—шна куна, Максим з копійкою на подзаїнне—того ж, хвалити Бога, не було. На що ж воно таке снилось? Як ти гадєш? Чи не має чого про ще в отсих шкурятяних книгах?

Андрій відсунув церковні книги, пригорну до себе стурбовану жінку і став її розважати.

КІНО-НОВОСТІЙ
вул. Кароля Людвіна 4. 5.

від 16. с. м.
висьвітлює

авторський фільм в 4. частях

Великий процес зізнання Ольги Орґіньської

ПІМПЕЛЬМАЕР
гонить за судженою.
Новітні комедії в трьох частях

Проти угоди тимч. правительства з У. Ц. Радою.

Професор бар. Нольде відомий читачам „Діла“ із друкованого в нас перед кількома роками перекладу його правної державної аналізи переяславського договору. Тепер звертає на себе увагу його стаття п. 7. „Договір з Радою“, поміщена в „Рѣчь“ з 20 липня. Петербурзький професор і б. товариш міністра загр. справ за Мідлюкова пише:

„Ні з сього ні з того правительством з енергичним ки. Г. Львовим на чолі направлено помілку царя Олексія Михайловича й Петра Великого: наскоро, між двома поїздами, три російські міністри та проф. Грушевський порозуміли ся в справі утворення української держави. Якщо історик України проф. Грушевський уобраз договір у давній історичній формі, які треба думати, мало офіційні привички до дещо якобінської манери нинішнього Петрограда його три контрагенти. Коли московське, а потім і петроградське правительство в XVII—XVIII віках порозумівало ся з гетьманами, воно також давало Україні „статі“ про вільність, в Україна обіщувала йому лишати ся в складі Росії „навіки не відступно“. Ріжниця в порівнянні з нинішнім договором тільки в тім, що делегати, котрих посылала Москва на українську раду, дуже бачно й уважливо читали й обговорювали тексти, які вони підпили узали, а сам разом три міністри приваляли документ, юридичне значіння котрого правдоподібно незовсім усвідомили собі.

Я хочу яко юрист зробити пробу здати собі справу з того, що зайшло.

Ні України ні її Ради в російській праві до поїздки трьох міністрів не було. Говорять, що й їх фактичне існування представляло ся дуже сумнівним, але на сям не варто тепер настоювати. Договір, заключений трьома міністрами й убраний у форму декларації тимчасового правительства з 15. липня (н. ст.) і універсалу Ради з 16. липня (н. ст.), нетільки накінув (?) Раду України, але й Україну Росії. Розмах політичної творчості вийшов величезний. Неозначеному числу російських горожан, що живуть на неозначеній території, нагадало підчинити ся державній організації, якої вони не вибирали й у власть якої їх тепер віддали без жадних якихсь серйозних застережень. Російське правительство не знає назві кого воно передало в підданство новому політичному творю. Чейже про територію України є ріжні думки й австрійсько українська публіцистика, з якою, треба думати, близько знайоми діячі Ради й міг би познайти ся один із трьох контрагентів проф. Грушевського по „свасму урядовою міністра заграничних справ, як відомо, відраіває українською землею Росію від Чорного моря.

Над тими мільонами російських горожан і над тими найбагатшими областями російської державної території договір трьох міністрів поставив владу, внутрішній устрій і компетенція котрої викликують повне здивуванє. Російські юристи привикли по перевороті читати багато правових актів, які в першій хвилі вражають їх своєю новістю і сміливістю. Але такого акту, як „декларация“ з „універсалом“, їм не приходило ся ще читати. Тут уже не новіть і не сміливість революційної думки, а безсумнівний односторонній акт державно правового сбману (?), в котрім з одного боку відчувають ся досвідна рука старого європейського політичного борця, вихованого в школі тонких політичних формул і складної політичної боротьби, а з другого не досвідний і нічим невправлений „революційний ентузіазм“.

Як устроєна нова українська власть по договору трьох міністрів? На чолі краю поставлена — під юридичним оглядом саме договором утворена — „Центральна Українська Рада“. Рада лишастя ся і по договорі групою діячів, яка зажажала присвоїти собі агадану назву, й договір не робить найменшої проби вилічити її від самозванства (?). Є тільки застереженє, що Рада буде „доповнена на справедливих основах представниками інших народностей, що живуть на Україні, через їх демократичні організації“. Судюю „справедливості“ доповненє лишастя ся сама Рада. Віддаючи своїх горожан неукраїнської народности під владу нової організації, російське правительство не подбало навіть про те, щоб проконтролювати, як сі горожани будуть притягнені до участі в Раді. А між тим досить природно приходить до головної думки, що доповненє, переведене самою Радою, може показати ся бодай „тенденційним“. Рада „з поміж себе“ вибирає „відповідальний перед нею“ Генеральний Секретаріат, котрий затверджує ся тимчасовим правительством і буде уважати ся „представником (носителем) найвищої крайової власті тимчасового правительства“.

Так описує організацію української власті „універсал“, текст якого установлено по порозумінню з тимчасовим правительством. Декларация останнього робить пробу дещо затемнити змісл організації, правдоподібно наслідком по чуття дещого остраху перед сміливістю перемін, представляє справу так: „назначити яко найширший орган управи крайними справами на Україні окремий орган — Генеральний Секретаріат, склад котрого буде означений правительством по порозумінню з Центральною Українською Радою...“ Але якби ні мискувати зислу договору в справі утворення місцевої власті, авсім ясно, що власть передана Раді та її організації — Секретаріатові, а за російським правительством зберіжеке тільки „judicium“ (годе право) затвердження сього Секретаріату й фікція, що Секретаріат представляє на Україні „власть тимчасового правительства“. Крім фікції російське правительство за собою нічого не зберігає в справі устроєня місцевої власті.

При означеню сбіму власті сих нових органів над Україною нема навіть фікції: договір трьох міністрів просто признає, що Україною управлати ме Рада та її Секретаріат так, як самі знати муть. „Через означені й орган адійснати муть ся заходи, що тогочасно ся життя краю і його самоуправ“, — говорить декларация; „в сім органі будуть зосереджені всі права й засоби (?), зник запитаня автора), щоб він як представник демократії на цілій Україні й разом з тим яко найвищий крайовий орган у праві міг виконати складну роботу організації й устроєня життя усього краю в порозумінню з усією революційною Росією“. — говорить універсал. Я питаю себе, де права Росії на Україну; і чи в заведених реченнях не містять ся безумовна передача Раді всіх державно правових повноважень, бодай у внутрішніх справах? Можна догадувати ся, що на вір філіанського сойму Рада висловить готовість зберігти спільність з Росією заграничних справ і військової управи: але який правовий аргумент проти стазити тимчасове правительством українській власті, коли остання, повкликуючи ся на договір, зажажає передачі їй почти або телеграфу або сплати податку, як вона уладить зметво по слову, як вона га своій „корській межі“ — бо все можливе при неозначеності договору та слабості тимчасового правительства — заведе свої тамонші. Зрештою навіть військо стоїть під деяким сумнівом, бо Раді обіцяно „без порушення боевої здатности армії“ комплектуванє окремих частій виключно Українцями.

Такий змісл „договору“. Роділі власті між Росією і Україною намічений на зовсім нечуваних основах повної ліквідації повноважень Росії, Правда, в аеляції до Установчих Зборів, яким тимчасове правительство радо позівставляє в спадку есконтовані ним і реесконтовані векслі. Та треба порадити вести деякий образумок їх, бо инакше Установчим Збором не легко буде, підсумовуючи політичну творчість російської тимчасової власті, вести кінці з кінцями“.

Над свіжою могилою

Пращальне слово д-ра Івана Копача над гробом бл. п. Софрона Надляського в Бялій дніч 11. серпня 1917 р.

Мені, Дорогий Друже, припала отсе велика сума честь, сказати Тобі ступині — іменем Твоїх товаришів заточених і зарезаних вже й Твоїх товаришів званих, а тим самим вже й іменем цілої, так широко знаючої Тебе, української суспільности — послідне „Пращай!“ *Ultimum vale* — як казали так добре знані Тобі із Твоїх фахових студій старі Римляни.

Правда, Тобі самому воно тепер властиво зовсім байдауже; бо Ти й так уже, сповнивши свою чашу туземного горя аж до дна, переселив ся своєю благодією, безсмертною душею у далеку — далеку, безмежну вічність — „идіже і всть болізни ни печали, но жизнь безко нечняя“, — як каже псалмопівєць. Але нам, що лишамо ся й на дальше тут на землі серед людського моря сліз і журби, навіг отсе послідне наше пращанє з Тобою може при Твоїй добрій помочи скрипити нїші серця — до борби з безгнотанно новото і все та все на ново противаною нам злобою дня.

І так ми просимо Тебе тут кині, Друже: Передовсім моли там у вічности в горі Всемогучого Творця о красшу долю для нашого так дуже бідного і стільки століть уже приниженого, народа — шоби Він ободрав нас і просвітис і не дав нас на вічну погалу гордим, жорстоким ворогам. Сам жеж, скільки можеж, лі-

тай жичливо добрим Ангелом Хранителем не лише над своїми власними, найдорожшими Тобі, сердечними скротами, але також і над усіми іншими нашими, так дуже нині численними і біганими дітьми і вдовами. А нам старшим при роботі світи все і все, як і доси, ясним своїм прикміром той твердой, безумовної, саможертвенної точности й обовязковости, без яких серед безоглядної загальної конкуренції на сьм світі, нема нині нікому в нас виходу в гору, на світло сонця і життя в великій історії людства.

Колись, ще малим гімназістом у Дрогобичі, я чув про Тебе як шасливого і дорогоцінного учителя й друга молдсїжи від моїх тодішніх станіславських товаришів. А великого сьйва додавала все Твоєму імені також значна співучість при виданю — одинокото у нас тоді — „Словаря“ Желехівського. Потім в р. 1892 Ти прийняв на себе преважкий обовязок, вивести в люди третю в ряду українську гімназію — в Коломиї. Бо й не було їх тоді більше у цілій світі для злив 30 мільйонного народу. А й ти, що були — одна у Львові, друга в Перемишлі — були рідше, так сказати би, що йно виставленю на позорище сьїта пробою, і я розумюю, Друже, дуже добре і може навіть більше, чим хто небуль другий, як трудно приходило би Тобі видержувати ту пробу — в убогій, причіпленій до сусідської пишної палати, марній сфінині... А прещінь Ти не зневірив ся і не охляв і не виставив своєю народу на сміх і наругу. Ні, Ти як тей грецький триагоніст — за першим Василем Ільницьким у Львові і другим Григорієм Щеглицьким у Перемишлі — сповнив знов у Коломиї вірно і достойно свою претяжку задачу. Ти згнорював і виплевав слабосилу народну розтанку теплою кровю свого серця. І від р. 1900 Ти вже як дійсний директор тої коломиїської української гімназії вивустив із свого Покутя цілі сотки, ба й тисячі освідмленої, вишколеної тьмушої молодіжи на хвалу і пожиток придатної доси ріднісі ниви.

І бачиш? Вона вже й прокидаєт ся. І туйтуй вже може й процвіте і зазеленіє, моя Іорданові святі луги, зелені береги...

Але Ти, втомивши ся такою своєю майже 40 літною працею, на самім періоді великого свята ляг єси спочити. І будеш спати отут на отсій горбку разом з цїшими потомленими і віддлєканими до вічности Богом...

Правда, на чужині, далеко від своєї милої Коломиї. Але сумно може Тобі й тут так дуже не буде. Прещінь від жерел Прута з високої Чорногори Карпатами аж сюди будуть прилітати до Тебе веселі пташки наші і будуть Тобі нащобетувати тут все і все сьвіжих новинок від Твоїх Найдорожших Тобі там, із зелених лугів Покутя. А високої змарн знад Чорного моря будуть знов зрештувати Тобі тут у головах запашині цвіти і будуть упоювати Тебе, що весни подихом рідної землі. А степовий вітер знад Дністра принесе Тобі знов сердечне поздоровленє із Києва і Канева. І Ти, хоч ту, а таки разом з нами бу єш стрічати колись так дуже сподіваний великий наш празник обнови ріднісі нам всім України...

Так: Пращай! Пращай, Друже! Пером Тобі отся земля!

НОВИНКИ.

Львів, 17 серпня 1917.

— З Борщівщини. О Дмитро Курдиш, що перебув російською інвазією, пише у своїм листі про свої переживаня ось що: До Борщівщини увійшли Росіяни дня 3 вересня 1914 р. Начальником повіту став в січні Бондарук і правив повітом до часу революції. В 1915 р. підчас російського відвороту в часті Галичини серед російських військ кинули ся пошевні недуги, тиф і холера, які в Борщеві і Озернях лютували і серед цивільного населення. Наслідком недостачі робучих сил і тягла (селян часто потягали на підводи) багато поля неуправленого. У мене н. пр. стоїть через три роки 40 моргів не ораних і не обсіаних. Після революції управа повіту стала ліберальніша. Послідний відворот Росіян пройшов над нашими головами як одна страшна буря. Скрізь відступаючі війська рабували. До мене на приходство прийшло 15 вооружених солдатів і зажадали коний. Коли я їм ключів не дав, змїрили ся до мене стріляти. Я з родиною сховав ся в хаті і тоді напастуючі солдати вивели зі стайні 2 пари коний а оп сля дїбравши ся до хати, вивели відтам ще сховані 2 коні. В хаті розбиди вергаїмськью касу і забрали відті всю готівку. Порозбивали також всі бюрка, шафи. Збіже стоїть на полі і нема його у мене чим звести. Всеї шкоди, зробленої Росіянами, маю на 14 до 16 тисяч корон.

Українсько-німецький САМОУЧОК укладу проф. Онуфрія Соляса (4-те побільшене видан.). Квигарська ціна у Львові і на провінції **К 2.—**, з поштовою пересилкою на пошті **К 2.20**, на звичайні поручення **К 2.50**. [5 шт. К 10.—, 10 шт. К 18.— вже оплачено.]
 Всюдка лише за попереднім надісланем готівки, за посліплатою о 70 с. доразе — Висилаю також Церк. Співаків з нотами на 4 голоси на К 1.—. Перлі, шутки та вигадки, ціна К 1.20. — Замовленя і гроші належить надсилати на адресу: А. Опіш, Львів, Кадацька 4.

— Жива на Україні. „Утро Росії“ з 22. липня доносить: Жива на Україні в повнім розгарі. Винагорода селянської праці за десятий сніп підвищена на шестий сніп.

— Підвищене пайки хліба. Управа громади м. Львова оголошує: Наслідком телеграфічного зарядження п. к. Намісництва в Кракові з дня 14 серпня с. р. подвезь ся до відома інтересованих, що почавши від 16 с. м. підвищено пайку збіжжя на виживлене осіб, котрі заосмотрюють ся з власних засобів, на 300 гр. для звичайних, а 366 гр. збіжжя денно для тяжко працюючих, котрі заосмотрюють ся з власних засобів.

— Чинш на мешкане для бездомних. Центральна для відбудови краю видає отсі зрозядженя в справі виплати чиншу найму для бездомних, яких хати, зглядно мешканя, є знищені: Виплату чиншу мають від дня 1. липня с. р. переводити будівельні Експозитурі (а не старостам, як досі) до рук самих бездомних квартално з гори, а саме по селах по 18 корон квартално, для голови родини по 12 корон, а для кожного дорослого члена родини, мешкаючого спільно і по 6 корон для дитини нижше 8 літ. По містах буде той чинш кварталний о 12 корон (для дорослих), зглядно о 6 корон (для дітей нижше 8 літ) висий як чинш по селах. Нехай же всі ті, що олинили ся без власного даху над головою і мешкають тепер у наймленних хатах, допомагають ся в будівельних Експозитурі рах виплати належного їм чиншу на мешкане.

— При тов. Українська Ризниця в Самборі о творено дня 15. серпня 1917 р. паперовий відділ, багато заосмотрений у всі шкільні та канцелярські прибори. Ціни можливо найнижші. Належить надіти ся, що Вп. учительство, уряди парохіяльні та адвокатські канцелярії сконуть зі своїми залотребованими звертати ся виключно до своєї інституції і переведуть на діл ключ: свій до свого! — Дирекція. 109 2—3

— Головня управа У. П. Т. подає отсим до відома, що при мужській школі ім. Б. Гриньча у Львові є опорознене місце урарителя. Подає вносити до 31 серпня с. р. Школа має право прилюдности. Віз петиція вимагають кваліфікації до виділових шкіл або бодай до міських шкіл. Платня після умови. 3—3

О П О В І С Т К И.

Субота 18 серпня 1917.
 Нямі: греко-кат.: Євстація муч. — римо кат. Євста муч.

Завтра: греко-кат.: 11 Н. п. С. Пр. Г. — римо кат.: 12 Н. п. 3.

Жертви на ранених українських ювніврів кожний сїдаємий український громадянин зложить свій неділ біля кожної гр. кат. церкві.

Вз. Членів „Покрїпляючої Стації“ повідомляємо, що засіданє буде 20. VIII. 1917 о 5 год. вечером вул. Бляхарська ч. 11/1 п. О численну участь просить ся. — Виділ.

Український Народний Театр Т-ва „Бесїда“ у Львові під управою К. Рубчаквої. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В п'ятницю дня 17. серпня 1917 з нагоди уродин Іх Величества Цісаря Карла „Мартин Боруля“ комедія в 5 діях Карпенка Карого. — В ролі Мартина Борулі виступить М. Бенцаль. Дохід призначений на Червоный Хрест.

В неділю дня 19. серпня 1917 „20 днів тюрми“ фарса в 3 діях Геннекіна.

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговлі“, в день представлення при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 2—2

Родичі, що хотять примістити свої доні в інституті СС. Васильяков у Львові, зложять зго лосити їх найдалше до 25 серпня, бо в противнім случаю може лучити ся, що забракне місця. Се відносить ся також і до учениць, що були в інституті в минулім році. Усліяв прийняти вишле заряд на жаданє відворотною поштою. Заряд. 87 „В“ 3—3

З Краєвого Союзу Ревізійного у Львові. Всіх членів Дирекції, Няздїрних Рад і Комісії кон трольних, а колиби їх на місця не було, то всіх членів наших союзних стоваришень, просимо безпроводочно подати відомості короткі а докладні про стан їх стоваришеня, про стан книг, документв, реальностей, инвентаря та про готівки з поданя хто опікуєть ся стоваришенем, під адресою: Союз ревізійний, Львів, Доміні канська 11. — Омелян Сасвич. 78А 6—20

НА Д І С Л А Н Е.

Красей адвокат
Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ
 веде канцелярію у Львові
 при вулиці Краюїцких ч. 6. 17—7

Г Л Я Д А Ю Т Ь С В О Ї Х.

Данис Опішник, респїциєнт сторожа скарб в Шидло вець, по. Гусатин тепер Вільков Польська, пошукує же в своїй Ісїсї а дїтями Ольгою і Славоком. — Хтоби знав про місце побуту їх, просить ся о ласкаве відомєнє. 50 4 5

Федик Александр, гром. писар в Богатковець, пов. Підгаїць, тепер при К. п. k. Oebirgbackerei 122. пошукує своєї жєни Марії, ур. К. лоп, котру перед покляканя пошляв в гром. Юасїфїка коло Насасоць, пов. Тернопіль. Відомість про побут жєни прошу ласкаво подати на мою адресу. 92 4—5

Хто знає де находять ся малолїтні Володимир і Гринь Підлуний, дїтя Петра Підлуного зі села Рибинки, пов. Бережань, наї дасть анати до гр. кат. уряду парох. в Бахорі п. лосо. 112 1—2

Андрій Осадцї, син Федя в Хомяківці і Андрїя Голадрига, його вятя, оба з повіта чертївського, подають сповкам і знакомим до відома, що тепер они перебувають в таборі виселєнцїв в Гміні Іх адреса є: K. k. Barackenlager, Ostend (N. Oe.) Bar. 117. 114 1—2

Пошукую моєї жєни Ефрозини Оробчук з п'ятьма дїтьми і моїм татом Дмитром Оробчуком з села Хмельова, пов. Залїцаки. Вони були евакуовані до Петенїжина, звідки послїдню вістку я мав в липня 1916 р. Хтоби мав близші відомости прошу писати на адрес: Василь Оробчук, I. R. 80, I Faldkomr. 115 1—1

О г о л о ш е н я.

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
 тоалєтових мид, перфум, загриничних вод до уст і волося, крему до зуб в і шкіри, як також ріжнородних средств тоалєтових.
Й ХОМІШ & О. ПУТТЕР
 Львів, Сикстуська 2. 110 1—5

Льоси на рати Яко генеральний заступник Банку Allg. Verkerzbank у Берні поручаю льоси на рати по найприступнійших цінах. Метких заступників шукає **КОНТОРА ВІМІНИ Н. БЕРНФЕЛЬД** львів, сикстуська 1 б. 104 2—10

П О Ч Е Н Є Н І Г

гусая певно спеціаліній пудер „Савє“, пажат на 1.20 К. На провінцію висилаю тільки за попередним надісланем належнотости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство **S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.** 70 9—30

Льоси на рати продаємо в правом гри по зложєнню першої рати. На льоси уділюємо поможок платних в місциних ратах. Поручаємо нашу фірму до всіх трансакцій в справах баночних. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо на рати по 8 кор. за 5 льосїв разом.
БАНКОВИЙ ДІМ ШІЦ І ХАЄС
 у Львові, пл. Марїаська 7. VIII 25—7

Пошукую рутиньованю учительни, есенциально учителя на цілий рік до науки трьох дїчат I, II і V кл. народної, зам пізе удержати і добрий голорар після умови о. Михайло Шаршєвич, парох, Буцє, пошта і стація вєлань. 88 5—5

Немічнини УСС, народний учитель, гадєє лекції в народних школі, також може удаїти лекції музики на скарпках — на селі в гірській околиці. Адреса: Стасик Михайло уч. народнай в Рахнїцах п. Дрогобич. 116 1—1

Лєнцїю на селі до шєдї народнит або гімназіальних приїму. — Левецька Львів. Гересї 2. б 107 1—3

А Д Р Е С А: Hauptkassє der Zentralbank der Ukrainischen Legion WIEN, MILETSKERE GASSE 80
 ПРОСИМО НА ПОДАДУ А Д Р Е С У С Л А Т И Л И С Т И І Д А Т К И НА СТРЕЛЬЦЬКІ ЦІЛИ.

Ученики знають приміщенє в татї уряд. нїка укр. інституції в середмістю. Родительска опіка і догляд. —
 — Часть заплати за станцю в натуралїях. —
 Зголошеня до Адміністрації „Дїла“ під В. К. 11 7

Інструктора на село до священ. дїому до 2. уїчеників гімназ (кл. III і V.) — глєдаю сєйчас. Усліяв лїтовно. Зголошеня до Аам. „Дїла“ під: Інструктор 2 „Б“. 4—7

Пошукую учителя для трьох дїтей (I II і III кл. гімн.) на цілий рік. Усліяв після умови. о. Іван Худик в Жабчї, п. Острів коло Сокала. 111 1—3

Приймєть ся обєчано:
 1. інелїгентну панїбчку до ведєня паперозого склєпу;
 2. зголошено рївьбара.
 Зголошеня під адресою:
УКРАЇНСЬКА РИЗНИЦЯ
 109Б 1—2 в Самборі.

Куплю дивани, перські, також ушко сати і означити час, зголошує ся точно. С. Вольска, Ягайлонська 4. 102 1—2

Замовляйте і купуйте худобу на годівлю!
Красей Союз для збуту худоби
 у Львові, вул. Зіморозича ч. 29.
 переводить закупно годівляної і ужитковюї худ би. 113 2—3
 Просить ся Хв. Спїлки для збуту худоби і кружки Сільського Господаря, аби в своїм окрузі и не гаяїно повідомили о сїм місцевє на є єнє, принїєли зголошенє та всі замовленя з докладним залотранєм рефїск тантїв, місцевости і рода худоби як най скорше перєслали Краєвому Союзови.

ЗЕРНОВИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Спільна анційна у Львові
 (ул. Підвале 7)

Акційний капітал	К 1,364,000
Резерви	К 336,000
Власній масток К 1,700,000	

На основі Найвишшого уповажєннє — міністерство внутрїшних справ и порозумїню и міністерства скарбу і справедливости затверджено рескриптом з 25. мая 1917. пошасєнє діяльности Банку.
 На нї основі Земельний Банк Гіпотечний Удїлює гіпотечні позички до сплати в дробних ратах; векселєві п'ячки (єсконт векселї) та позички на підклад цїнах паперїа;
Купує і продає іскї євартї паперя, дав на них зєчєта і сталї кредити;
Приймає вкладєні і опрєцентовує їх від сїдучого будного дня по зложєнню до дня зєкєтє; валют можна догтршувати без коштїв євартї, нї Банк розсєлає на банкани;
Мінєє загранчїї гроші, банкноти і виплачує єсконт купонї;
Посередничить в купнї і продажї, т. є. на замовленє купує і на призоручєннє продає комїсово єсконт ефектї, вїзарядї, машини, товари та земельні поєстїа;
Оснозує і заводить хлїборобські, промїслєві і инші підприємства (також єсконтї);
Приймає в перехованє євартї цєлєра і дорожєцїнєстя та зємдує нїмї.
 Всакї банковї приїрученє перєводять під найкортєсїйшими умовами. 128 38—7

Жито і пшеницю
 під овими васїви можна замовляти
 в **КРАЄВИМ СОЮЗІ**
 Господарськє-торговельний Спїлок
 у Львові, Зіморозича 29.
 Приймаєть ся лише абїні замовленє рязом з цілої громади на приписаних друках, які Союз висїлає на жаданє враз а поясненїями. VI 8—12